

Cum se încălzesc cei mai săraci români?

Corina Murafa

Managing Director Ashoka Romania

Affiliate Expert Centrul pentru Studiul Democratiei

21..02.2018, Thermal Energy Forum, The Diplomat

Sărăcia energetică și consumatorul vulnerabil

Evidențe din România și Europa

Cercetare realizată cu sprijinul ENEL România

<http://www.democracycenter.ro/romana/publicatii/rapoarte-de-cercetare/saracia-energetica-si-consumatorul-vulnerabil-evidente-din-romania-si-europa>

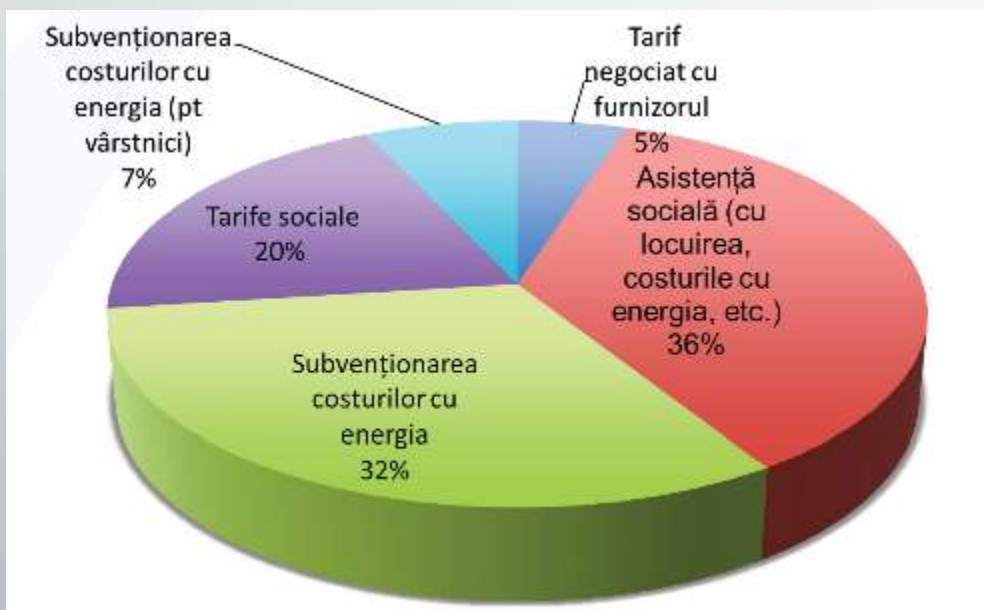
Ce este sărăcia energetică?

Imposibilitatea unei gospodării de a-și asigura serviciile energetice **necesare** la costuri **accesibile**

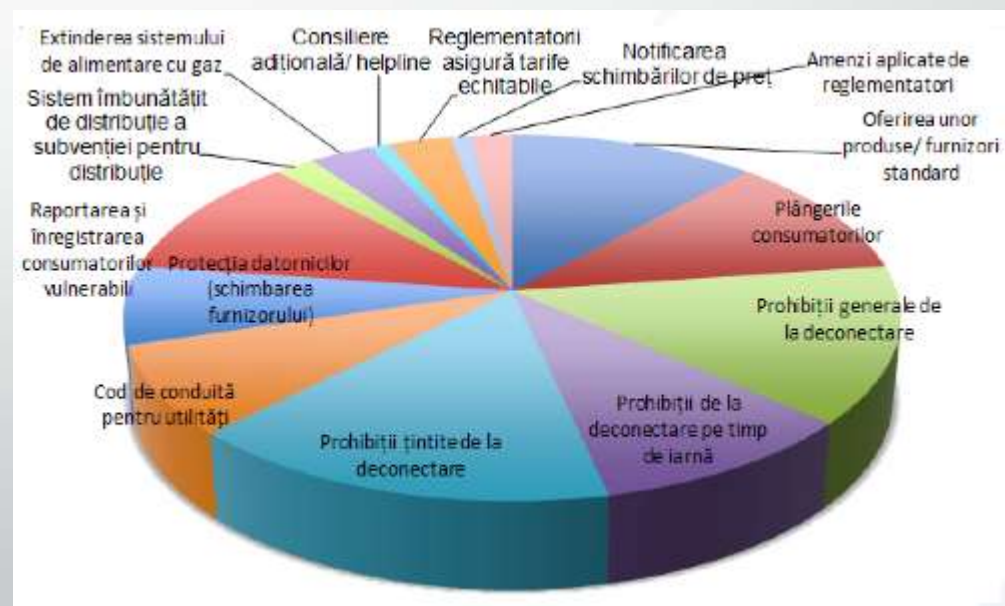

La nivel european, măsuri pentru combaterea sărăciei energetice pe termen scurt

MĂSURI FINANCIARE

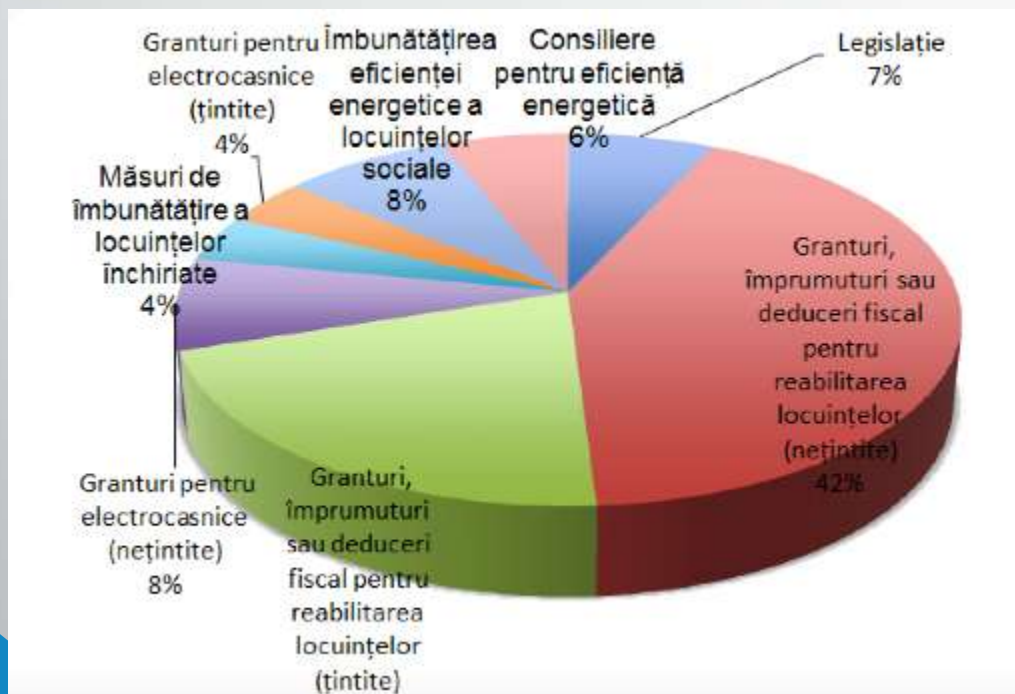

MĂSURI NON-FINANCIARE

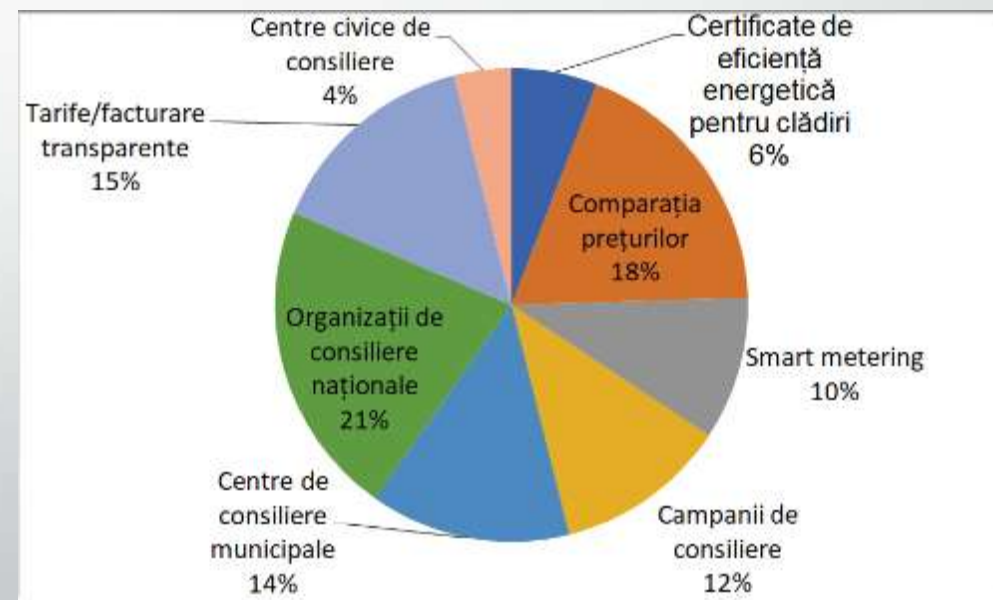

La nivel european, măsuri pentru combaterea sărăciei energetice pe termen lung

MĂSURI DE EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

MĂSURI DE INFORMARE

Indicatori de sărăcie energetică și cifre asociate

<i>Categorie de gospodării</i>	<i>Număr</i>	<i>Sursa</i>
Locuințe fără instalație electrică	287.434	Recensământ 2011
Gospodării care beneficiază de tarif social*	896.400 (aprox)	ANRE 2016 (raportat la totalul de gospodării – INS)
Gospodării care beneficiază de ajutor de încălzire pentru electricitate	8218	Ministerul Muncii 2017
Gospodării cu acces informal	422.615	Deloitte 2017
Total	1.610.000 (aprox) 21% din totalul gospodăriilor	

Proporția celor primesc ajutoare, comparativ cu indicatorii 2M, LIHC, M/2

Indicator	2013		2014		2015	
	% energy poor	% overlap	% energy poor	% overlap	% energy poor	% overlap
Ajutoare de încălzire	7,4%	100%	6%	100%	4,60%	100%
2M	11,9%	14,86%	19%	33,33%	12,10%	17,39%
LIHC	12,3%	27,02%	16,9%	41,66%	9,90%	30,43%
M/2	12,2%	24,32%	18,7%	16,66%	13,5%	32,6%

In România, deși toate ajutoarele se referă numai la termie, lipsește o definiție unitară

Actualul cadru legislativ	Consecințe
Legea 123/ 2012: clientul vulnerabil ca fiind „clientul final aparținând unei categorii de clienți casnici care, din motive de vârstă, sănătate sau venituri reduse, se află în risc de marginalizare socială ”	Nici o legătură în aplicare cu definiția marginalizării sociale din Legea 116/2002 (marginalizarea socială reprezintă o „poziție socială periferică, de izolare a indivizilor sau grupurilor cu acces limitat la resurse economice, politice, educaționale și comunicaționale ale societății”.)
VMI va înlocui definiția din OUG 70/ 2011, nu pe cea din Legea 123 – restricționează definiția doar la imposibilitatea asigurării necesarului de căldură	

De asemenea, lipsește un Plan Național de Acțiuni

Actualul cadru legislativ	Consecințe
<p>Titlul I și Titlul II al Legii 123/2012 diferă în ceea ce privește responsabilii pentru alcătuirea Planului Național de Acțiuni în ce privește sărăcia energetică. Pentru gaz natural (Art. 102, lit. n) este responsabil Ministerul Energiei, iar pentru energie electrică (Art. 6, lit. r) este responsabil Ministerul Muncii, în colaborare cu Ministerul Energiei.</p>	<p>Cinci ani mai târziu, încălcând recomandările europene din Pachetul 3 Energie, România nu are niciun plan de acțiune.</p>

De asemenea, lipsesc măsurile non-financiare

Actualul cadru legislativ	Consecințe
<p>Regulamentele de furnizare (ANRE) prevăd măsuri non-financiare pentru clienții vulnerabili din motive de vârstă sau sănătate, dar nu există acte normative care să cuprindă criterii pentru încadrarea consumatorilor ca vulnerabili din aceste motive.</p>	<p>Se merge contrar recomandărilor europene care prescriu remedii non-financiare. Măsurile non-financiare nu pot fi operaționalizate.</p>
<p>Singurele facilități sunt cele financiare (ajutoarele pentru încălzire) acordate exclusiv celor vulnerabili pe criteriu de venituri mici.</p>	

Ajutoarele financiare sunt insuficiente, prost țintite și fragmentate

Tabel 4: Suma totală acordată pentru ajutoare de încălzire în perioada 2014-2017

		Lei	euro
bani	2014	231.180.000	52.540.909
	2015	207.830.000	47.234.090
	2016	160.400.000	36.454.545
	2017	124.570.000	28.311.363
	TOTAL 2014-2017	723.980.000	164.540.909

Sursa: Ministerul Muncii

- 668000 de gospodării
- 0,33% din totalul bugetului annual al Ministerului Muncii
- Foarte multe din cele mai sărace gospodării nu beneficiază de nici un ajutor

Accesarea ajutoarelor de încălzire poate fi birocratizată excesiv de primării

Art. 14(4) și (5) din OUG 70/2011 nu precizează clar ce acte justificative pot primăriile să solicite beneficiarilor. Primarii fac exces de zel.

Ancheta de teren (Bacău, Hunedoara, Teleorman) – acolo unde primarii au rol proactiv, lucrurile funcționează bine.

Facturile la utilități sunt prioritare

Dificultăți în a-și estima corect propriile nevoi financiare în gospodărie

Citirea facturii se limitează la suma de plată

Consumatorii sunt deschiși la a fi consiliați

Inechitate între combustibili – 56% din ajutoare pentru lemne. Maxim 50 RON/lună. Consum mediu/lună pentru încălzirea unei camere = 200 RON.

Observatorul European de Sărăcie Energetică

Policies & Measures

This section contains information about policies and measures addressing energy poverty.

Order by:

► "Living better" programme (Programme Habiter Mieux)

France Building insulation Heating system Highlighted

The Habiter Mieux programme aims to provide financial support to renovate dwellings of low income households to improve energy efficiency. It includes different types of grants and loans financed by different parts of the government, including the National Housing Agency (Anah), the General...

► Action in low-income households to improve energy efficiency through visits and energy diagnosis (ACHIEVE)

Bulgaria European Union France Germany Slovenia
 United Kingdom Energy audits

In ACHIEVE, long-term unemployed people, volunteers or students are mobilized and trained to develop a large-scale energy advice service towards low-income households facing difficulties with their energy bills.

► Agreements on energy education and consultation for energy consumers (Energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimų sudarymo tvarkos)

Lithuania Information and awareness

FILTER POLICIES & MEASURES

Country

Organisation type

Type of measure

Target socioeconomic group

Target housing situation

Energy carrier

Funding method

Soluțiile antreprenorilor sociali

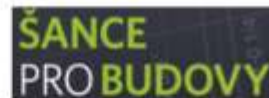
SOCIAL
INNOVATION
TO TACKLE FUEL POVERTY

tacklefuelpoverty.com

Câștigătorii Tackle Fuel Poverty Competition

BELGIUM: A lease/rent system where people that have trouble paying their energy bills can rent energy saving appliances and reduce their energy bill.

CZECH REPUBLIC: A coalition of 300 companies across the whole value chain promotion energy efficiency in social housing, helping the poor reduce their energy bills.

ITALY: Converting waste into bio-fuel, thus offering low-cost energy to people suffering from energy poverty.

UK: Helping communities to pool their locally owned generation and manage bills/ demand, with the help of smart meters and other smart technologies.

FRANCE: Soli'B.t is a project involving the community to collect equipment, materials, labor hours and funding to maximize cost reduction for vulnerable people, especially in their self-rehabilitation projects, and to help companies get rid of their dead stocks.

Thank you!

Contact: cmurafa@ashoka.org